

## Crítica de l'Art

Codi: 100558

Crèdits: 6

**2025/2026**

| Titulació         | Tipus | Curs |
|-------------------|-------|------|
| Història de l'Art | OB    | 3    |

### Professor/a de contacte

Nom: David Gutierrez Torres

Correu electrònic: david.gutierrez.torres@uab.cat

### Equip docent

(Extern) Per determinar

### Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

### Prerequisits

No n'hi ha, de prerequisits, més enllà dels habituals de les assignatures de tercer de grau.

### Objectius

L'objectiu de l'assignatura és aprofundir en el coneixement, anàlisi i ús de les eines conceptuals i metodològiques que permeti a l'estudiant produir continguts crítics en els diferents àmbits de l'art.

L'assignatura s'articula en tres vessants:

- Des d'un punt de vista diacrònic, es realitzarà un recorregut per les principals línies que han configurat la pràctica crítica des de la segona guerra mundial
- Des d'un punt de vista sincrònic, es reflexionarà sobre el paper actual de la crítica d'art, més aviat, sobre els papers de la crítica, bàsicament en la seva extensió cap al comissariat com a configurador de continguts en art
- I, en un sentit pràctic, es treballarà la pròpia pràctica de la crítica d'art, tant des de l'escriptura com des del comissariat i el debat com a eina crítica bàsica.

L'assignatura es configura en una ferma correlació amb la pràctica artística i a partir de les manifestacions artístiques en curs. És a dir, fomentarà l'anàlisi crític de l'actualitat de l'art i la capacitat de fer propostes. En aquest sentit, l'assignatura proposa un seminari de treball en el qual articular teoria i pràctica.

1. Conèixer les principals línies de la crítica d'art
2. Familiaritzar-se amb eines d'anàlisi i opinió

3. Treballar l'escriptura i la capacitat d'argumentació crítica
4. Aprendre a desenvolupar projectes en els diferents àmbits de la crítica
5. Desenvolupar conceptes relacionats amb el comissariat com extensió de la crítica d'art
6. Aplicar la capacitat per relacionar conceptes i obres i produccions culturals diverses entre si.
7. Prendre consciència de la relació entre actualitat i activitat crítica

## Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar el domini de l'instrumental crític i metodològic fonamental per comprendre i narrar la història de l'art i per reflexionar sobre la professió de l'historiador de l'art.
- Aplicar metodologies científiques pròpies de la disciplina de la història de l'art
- Demostrar que es coneix la història de les idees artístiques i els principals corrents teòrics que han impulsat la reflexió sobre l'art, el cinema, els seus creadors i el seu públic al llarg de la història.
- Expressar coneixements específics sobre l'origen, l'evolució i els diversos camps d'estudi de la història de l'art, així com sobre els temes, el vocabulari i els debats clàssics i actuals de la disciplina.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer la problemàtica, el vocabulari i els conceptes fonamentals de la teoria de l'art i del cinema.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament conceptes bàsics de teoria artística i cinematogràfica i la seva evolució al llarg de la història.
2. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar els debats clàssics i actuals de la disciplina.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
6. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic, els seus creadors i els seus receptors en un context cultural determinat.
7. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
8. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
9. Aplicar els coneixements sobre idees estètiques i teoria de l'art en l'anàlisi de la imatge artística
10. Demostrar el coneixement de metodologies científiques, fonts i teoria de l'art en la lectura, la crítica i la interpretació formal, iconogràfica i simbòlica de qualsevol imatge artística o cinematogràfica
11. Diferenciar les teories artístiques sobre un fenomen artístic, els seus creadors i els seus receptors en un context cultural determinat.
12. Interpretar conceptes fonamentals de teoria artística amb esperit crític.
13. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
14. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
15. Sintetitzar els coneixements sobre l'origen i les transformacions experimentades per la teoria general de l'art i pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
16. Utilitzar els coneixements de teoria general de l'art en la crítica de la imatge artística.

## Continguts

Introducció a la crítica d'art a partir de la configuració del sistema de l'art: art i ciutat; Baudelaire; Walter Benjamin.

La tradició crítica americana a partir de Clement Greenberg; la crítica al formalisme; la qüestió del gènere i la teoria queer, des de Guerrilla Girls, Douglas Crimp, l'activisme contra el SIDA i els gender studies.

La crítica com a estat crític: la posada en qüestió de la seva eficàcia; la possible inespecificitat meteorològica; la desaparició de l'espai crític.

Mapa de la crítica en l'estat espanyol: l'efervescència del sistema de l'art a partir dels noranta i l'aparició en paral·lel de crítics, revistes, centres d'art, comissaris...

Tasques de la crítica: el comissariat com a extensió de la crítica d'art.

La crítica d'art com a relatora: la consideració de la crítica com a forma literària de no-ficció; la definició d'un autor que parla per altres; la crítica a la imaginació i l'originalitat

Subjectivitat vs. subjecte TRANS: l'espai trans de la crítica i el comissariat i la configuració d'un subjecte contemporani.

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                                                                         | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                              |       |      |                          |
| Classes Magistral (història de la crítica; espai de la crítica; el relat i el subjecte Trans) | 25    | 1    | 8                        |
| Classes Magistral (introducció al comissariat)                                                | 25    | 1    |                          |
| Tipus: Supervisades                                                                           |       |      |                          |
| Lectura crítica                                                                               | 20    | 0,8  | 8                        |
| Presentació pública d'un projecte de lectura crítica sobre les pràctiques artístiques         | 20    | 0,8  | 8                        |
| Seminari: l'estat de la crítica; la descripció i l'actitud crítica a partir de l'observació.  | 25    | 1    | 8                        |
| Tipus: Autònomes                                                                              |       |      |                          |
| Lectures crítiques i escriptura                                                               | 20    | 0,8  | 8                        |
| Visita a exposicions                                                                          | 15    | 0,6  | 8                        |

Les activitats autònomes estan formades bàsicament per la lectura i treball sobre els textos avaluable a més de les visites a exposicions.

Les activitats dirigides consten de classes magistrals amb una alta incentivació a la participació a partir de les visites a museus i centres artístics recomanats en l'intent que la praxi discursiva acompanyi una praxi crítica i d'anàlisi.

Les activitats supervisades estan formades per les contribucions als seminaris, les aportacions a les proves escrites i la presentació pública dels projectes dels alumnes

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                                                      | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                    |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------------------------|
| Participació activa en els debats sobre crítica                            | 10  | 0     | 0    | 1, 2, 4, 6, 7, 12, 13                       |
| Realització d'un treball d'anàlisi i posicionament                         | 20  | 0     | 0    | 1, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 16               |
| Realització d'un treball d'observació, reconeixement i descripció          | 15  | 0     | 0    | 4, 8, 11                                    |
| Espectura d'un assaig crític sobre una manifestació artística d'actualitat | 40  | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16 |
| Participació en l'elaboració d'un mapa de la crítica                       | 15  | 0     | 0    | 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 15, 16         |

És imprescindible l'assistència i la col·laboració en els dinàmiques de la classe (debats, presentacions i possibles visites).

L'avaluació tindrà en compte l'aportació de l'estudiant en les dinàmiques de discussió de classe. També proposarà diversos exercicis d'avaluació continua que conduiran a l'elaboració d'una de crítica d'art o l'elaboració d'un projecte en torn a la crítica d'art.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió dels qualificacions.

### Avaluació única

Elaboració de 3 treballs de recerca i una crítica:

1. treball de recerca sobre crítiques d'art 20%
2. treball de recerca sobre mitjans de la crítica d'art. 20%
3. anàlisi històric de la crítica d'art 30%
4. Lliurament d'una crítica final amb característiques específiques 30%

### Recuperació

Per participar al procés de recuperació s'ha d'haver obtingut una qualificació mitjana final de 3,5 i s'ha d'haver

estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes dels quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total (AVALUACIÓ CONTINUADA) o bé lliurar totes els proves previstes (AVALUACIÓ ÚNICA).

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.

#### Penalitzacions per irregularitats

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat en una prova avaluativa (còpia, plagi, suplantació d'identitat...) rebrà una qualificació de 0 en aquesta activitat d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

#### Ús de la IA

En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a una eina més pel desenvolupament del treball, en concret per la cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions, sempre que el resultat final reflecteixi la contribució personal de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió. L'estudiant haurà d'especificar les eines utilitzades

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

## Bibliografia

- BALZER, David, Curationism. How Curating Took Over the Art World and Everything Else, Toronto, Coach House Books, 2014
- BASSAS, Xavier, Genealogías curatoriales, Casimiro Libros, 2016
- BENJAMIN, Walter, El autor como productor, Madrid, Taurus 1975
- BOURDIEU, Pierre. Las reglas del arte. Génesis y estructura del campo literario, Barcelona, Anagrama, 2002
- BOURRIAUD, Nicolas. Post producción. Buenos Aires: Adriana Hidalgo, 2004
- CRIMP, D. Posiciones críticas. Akal: Madrid, 2005.
- DANTO, A. Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia. Paidós: Barcelona, 1999
- DE DUVE, T. Clement Greenberg entre líneas. Acto ediciones, 2005.
- FERNÁNDEZ PORTA, Eloy. Homo Sampler. Tiempo y consumo en la Era Afterpop, Barcelona, Anagrama, 2008
- FRIED, M. Arte y objetualidad. La balsa de la medusa: Madrid, 2004.
- GLICENSTEIN, Jérôme, L'invention du curateur, Paris, Presses universitaires de France, 2015
- GREENBERG, C. La pintura moderna y otros ensayos. Siruela: Madrid, 2006
- GOLDSMITH, Kenneth. Escritura no-creativa: gestionando el lenguaje en la era digital, La caja negra, 2015
- GUASCH, Anna. El arte del siglo XX en sus exposiciones: 1945-1995, Barcelona, Ediciones del Serbal, 1997
- GUASCH, A.M<sup>a</sup>. La crítica dialogada. Cendeac: Murcia, 2006
- MANEN, Martí, Salir de la exposición (si es que alguna vez habíamos entrado), Bilbao, Consonni, 2012
- ULRICH
- MILLET, C. Le critique d'art s'expose. Editions Jacqueline Chambon: París, 1993
- NICKAS, Robert. Live Free or Die, París, Les presses du réel, 2000
- OBRIST, Hans. Breve historia del comisariado, Exit, 2010.

## Programari

No s'utilitza programari específic.

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                      | Grup | Idioma          | Semestre           | Torn      |
|--------------------------|------|-----------------|--------------------|-----------|
| (PAUL) Pràctiques d'aula | 1    | Català/Espanyol | segon quadrimestre | matí-mixt |
| (TE) Teoria              | 1    | Català/Espanyol | segon quadrimestre | matí-mixt |